
Ishvaraproktam Somavaravratamahimavarnanam

ईश्वरप्रोक्तं सोमवारव्रतमहिमावर्णनम्

Document Information

Text title : Ishvaraproktam Somavaravratamahimavarnanam

File name : IshvaraproktaMsomavAravratamahimAvarNanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | mahAdevAkhyah ekAdashamAMshaH | adhyAyaH 28
somavAravratamahimA | 7-49||

Latest update : October 29, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 2, 2024

sanskritdocuments.org

ઈશ્વરપ્રોક્તં સોમવારવ્રતમહિમાવર્ણનમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે મહાદેવાખ્યે)

- શિવપાર્વતીસંવાદે -

પાર્વત્યુવાચ ।

દેવ દેવ મહાદેવ ત્રિકાલજ્ઞ ત્રિલોચન ।

કિં તવ પ્રીતિકૃચ્છમ્ભો વ્રતં સર્વાધનાશનમ્ ॥ ૭ ॥

પુમર્થદાયકં શર્વં સર્વેષાં કથયસ્વ મે ।

તસ્યાસ્તદ્વદનામ્ભોજં પીત્વા લોચનષટ્પટૈઃ ॥ ૮ ॥

પ્રાહ દેવો વિરૂપાક્ષઃ પ્રત્યક્ષમવદદ્વ્રતમ્ ।

શિવ ઉવાચ ।

શૃણુ પદ્મપલાશાક્ષિ વ્રતં મે પ્રીતિદાયકમ્ ॥ ૯ ॥

સાધુ સાધુ મહાપ્રાજ્ઞે સર્વલોકોપકારકમ્ ।

યન્ન કસ્યચિદાખ્યાતં તદદદ્ય કથયામિ તે ॥ ૧૦ ॥

સર્વકામપ્રદં દિવ્યં સર્વરોગનિવારકમ્ ।

બ્રહ્મવિષ્ણુવાદિભિર્દેવૈઃ કૃતમેતન્મહાવ્રતમ્ ॥ ૧૧ ॥

નરો વા યદિ વા નારી દ્વિજો વાપ્યદ્વિજોઽપિ વા ।

કૃત્વા વ્રતમિદં પુણ્યં મમ લોકં સ વિન્દતિ ॥ ૧૨ ॥

સર્વેષ્વપિ ય માસેષુ પ્રશસ્તં સર્વકામદમ્ ।

ગદન્તિ નિગમાઃ સર્વે શિષ્ટે સોમવ્રતં ત્વિતિ ॥ ૧૩ ॥

સોમવારવ્રતં દિવ્યં દ્વિજાનામેવ કેવલમ્ ।

નરાણામથ નારીણાં સૌભાગ્યારોગ્યવર્ધનમ્ ॥ ૧૪ ॥

શ્રાવણે કાર્તિકે વાપિ ગૃહીતનિયમો વ્રતી ।

પૂજ્યેન્માં મહાદેવિ સોઽચિરાન્મુક્તિભાગભવેત્ ॥ ૧૫ ॥

દેવ્યુવાચ ।

કથં સોમપ્રતં કાર્યં કો વિધિઃ પૂજનં કથમ્ ।

કસ્મિન્ કાલે ચ કર્તવ્યં સર્વં વિસ્તરતો વદ ॥ ૧૬ ॥

શિવ ઉવાચ ।

શ્રાવણેઽસ્મિન્ વરે માસિ ત્વત્પિતુર્મોલિસંસ્થિતમ્ ।

કેદારેશમહાલિડ્ગસન્નિધૌ નિયમાદ્વ્રતી ॥ ૧૭ ॥

સકુલ્ય વત્સરં વાપિ ત્રીણિ દ્વાદશ વાઽમ્બિકે ।

સકુલ્ય બ્રાહ્મણૈઃ સાર્ધં વ્રતમેતત્સમાચરેત્ ॥ ૧૮ ॥

અસ્ય કેદારનાથસ્ય શ્રાવણે સોમવાસરે ।

પૂજા કાર્યં વિશેષેણ શામ્ભવૈર્વિવિધૈઃ શુભૈઃ ॥ ૧૯ ॥

સોમવારપ્રતં કાર્યં પ્રયત્નેન યથાવિધિ ।

બ્રાહ્મણૈરેવ નિયમાદાજન્માન્તં મહેશ્વરિ ॥ ૨૦ ॥

યત્નાદુપોષણં કાર્યમન્યથા નિશિ ભોજનમ્ ।

ઉપવાસી પૂજ્યેન્માં રાત્રૌ યામચતુષ્ટયમ્ ॥ ૨૧ ॥

પરેધુર્મા સમભ્યર્ચ્ય નિવેદ્યાશીત ભાવતઃ ।

સર્વેષ્વપિ ચ માસેષુ સોમવારઃ પ્રશસ્યતે ॥ ૨૨ ॥

કૃષ્ણપક્ષે વિશેષેણ તસ્ય નોદ્યાપનં શિવે ।

નક્તભુગ્ચદિ ભક્તઃ સ્યાત્ક્ષારવર્જાન્નભુગભવેત્ ॥ ૨૩ ॥

યન્નિવેદિતમીશાય તદશ્રીયાદ્યથાવિધિ ।

મધુમાંસં વર્જીત નક્તાશી સર્વદા શિવે ॥ ૨૪ ॥

વત્સરે વત્સરાન્તે વા દ્વાદશાબ્દે ત્રિહાયને ।

નક્તાશનોદ્યમં કુર્યાદુપવાસી ન સઞ્જવરેત્ ॥ ૨૫ ॥

અન્યેષ્વપિ મહાદેવિ શિવક્ષેત્રેષ્વથારભેત્ ।

અયુક્તે નિયતં નિત્યં ભક્તો નક્તાશનો ભવેત્ ॥ ૨૬ ॥

સોમવારેષુ વા દેવિ ભૂતાયામષ્ટમીષુ વા ।

પર્વસ્વપિ વિશેષેણ સોઽમાસ્વપિ ચ શકુરિ ॥ ૨૭ ॥

શામ્ભવો નન્દિનં નક્તં તત્ર સમ્પૂજ્ય હવ્યભુક્ ।
કાર્તિકે પ્રારભેદ્વાપિ અરુણાયલસન્નિધૌ ॥ ૨૮ ॥

સોમવારવ્રતં દેવિ સકુલચૈવ હિ પૂર્વવત્ ।

ઈશ્વર ઉવાચ ।

અત્રેતિહાસં વક્ષ્યામિ શર્ણિ શૈલસુતેઽનઘે ॥ ૨૯ ॥

ચાક્ષુષસ્યાન્તરે દેવિ દક્ષો મેધાય દીક્ષિતઃ ।

સર્વેઃ સુરાસુરૈર્દેવિ બ્રહ્મવિષ્ણ્વાદિભિર્દ્વિજૈઃ ॥ ૩૦ ॥

મામનાદૃત્ય ત્વાં ચાપિ યજ્ઞં કર્તું પ્રચક્રમે ।

સુરાઘા વીરભદ્રેણ શિક્ષિતા દીક્ષિતોઽપિ હિ ॥ ૩૧ ॥

ચન્દ્રોઽમૃતમયશ્ચાયં નિષ્પિષ્ટઃ કરપકુજૈઃ ।

સોમો હીનામૃતો ગૌરિ રોહિણ્યામાયજત્તદા ॥ ૩૨ ॥

કેદારે સોમનાથાખ્યં લિડ્ગં સંસ્થાપ્ય પૂજયન્ ।

સ પુનર્દક્ષશાપેન પીડિતો મામનૂનુવત્ ॥ ૩૩ ॥

બલીવર્દમાવર્ધયન્માર્દવેન

કુધા ત્રૈપુરં નિર્દહન્નર્દ તે યઃ ।

ઈનાક્ષૈવ હાર્દ તમોનાશયન્ લોક-

જાલં સશોકં પુનીતે મહેશઃ ॥ ૩૪ ॥

તતસ્તુષ્ટોઽસ્યહં દેવિ તસ્ય સ્તુત્યા ચ ભક્તિતઃ ।

સોમવારવ્રતસ્યાસ્ય પ્રભાવેણ ગિરીન્દ્રજે ॥ ૩૫ ॥

તેનોક્તં યદિ તુષ્ટોઽસિ તિષ્ઠાત્રસ્થો નિરન્તરમ્ ।

યાવચ્ચન્દ્રશ્ચ સૂર્યશ્ચ યાવત્તિષ્ઠતિ મેદિની ॥ ૩૬ ॥

તાવન્મે સ્થાપિતે લિડ્ગે ઉમયા સહ તિષ્ઠ ભોઃ ।

રોહિણ્યાશ્ચ પતિશ્ચૈવં પ્રાર્થયિત્વા ચ માં શિવે ॥ ૩૭ ॥

તતઃ શુદ્ધશરીરોઽસૌ ગગનસ્થો વિરાજતે ।

મમોત્તમાડ્ગે દેવિશિ સ્થાનં દત્તં વિશેષતઃ ॥ ૩૮ ॥

દેવાન્ પ્રીણાતિ સઘોઽપિ સોમધર્મપ્રદાનતઃ ।

પ્રથમાં પિબતે વલ્લિ દ્વિતીયાં ભાસ્કરઃ શિવે ॥ ૩૯ ॥

તૃતીયામથ દેવેન્દ્રશ્ચતુર્થી મરુતોઽખિલાઃ ।
 વસવઃ પગ્ન્યર્મી તસ્ય કલાં ષષ્ઠીં તુ વાસવઃ ॥ ૪૦ ॥
 આદિત્યાઃ સપ્તર્મી દેવિ રુદ્રાસ્તસ્યાષ્ટર્મી કલામ્ ।
 નવર્મી ઋભવો દેવિ દશર્મી યક્ષગુહ્યકાઃ ॥ ૪૧ ॥
 એકાદશી શિવે સાધ્યા દ્વાદશીં વિષ્ણુરેવ હિ ।
 બ્રહ્મા ત્રયોદશીં તસ્ય નિરૃતિસ્તુ ચતુર્દશીમ્ ॥ ૪૨ ॥
 અમાવાસ્યાસુ પિતરઃ કલાં તસ્ય પિબન્તિ હિ ।
 સોમોઽમૃતમયો દેવિ દેવાનાં ભોજનં શશી ॥ ૪૩ ॥
 કલાભિઃ પોષયન્ દેવાન્ ઓષધીનાં ગણં શિવે ।
 સોમવલ્લીષુ નિતરાં યજ્ઞાર્થં સોમ આહિતઃ ॥ ૪૪ ॥
 સોમેનાદિત્યબલિનઃ સોમેન પૃથિવી મહી ।
 સર્વેષામથ ઋક્ષાણાં મધ્યે વૈ સોમ આસ્થિતઃ ॥ ૪૫ ॥
 ઇત્યેષા બહૂયાનાં હિ શ્રુતિરાહ મહેશ્વરિ ।
 સર્વેષાં જનિતા સોમ શઙ્કવિષ્ણવનિલાત્મનામ્ ॥ ૪૬ ॥
 તસ્માત્તદાવિષ્ટતયા સોમવલ્લીભિરેવ હિ ।
 પ્રવર્ધયન્તિ યજ્ઞાંશ્ચ સૌમ્યા યે બ્રાહ્મણાઃ શિવે ॥ ૪૭ ॥
 તસ્માદ્ધણેષુ સર્વેષુ અગ્રીષોમઃ પશુઃ સ્મૃતઃ ।
 તસ્માદ્વ્રતમિદં દેવિ સોમવારં મમેષ્ટદમ્ ॥ ૪૮ ॥
 ॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશ્વરપ્રોક્તં સોમવારવ્રતમહિમાવર્ણનં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । મહાદેવાખ્યઃ એકાદશમાંશઃ । અધ્યાયઃ ૨૮ સોમવારવ્રતમહિમા । ૭-૪૮ ॥

- .. shrIshivarahasyam . mahAdevAkhyah ekAdashamAMshaH . adhyAyaH 28
somavAravratamahimA . 7-49..

Notes:

Śiva શિવ describes to Pārvatī પાર્વતી about worshipping Him and observing Vrata વ્રત on Somavāra-s સોમવારાઃ - especially those of Śrāvaṇa શ્રાવણ and Kārtika કાર્તિક māsa માસ.

He outlines the Somakalā-s સોમકલાઃ wrt the tithi-s તિથિ, that form the nourishment of the Deva-s દેવાઃ.

Selected ślokas are presented on this page.

Proofread by Ruma Dewan

Ishvaraproktam Somavaravratamahimavarnanam

pdf was typeset on November 2, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

